

รายงานผลการจัดกิจกรรม Citation Guru ส่งต่อความรู้เรื่องอ้างอิง

ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๕

กิจกรรม Citation Guru ส่งต่อความรู้เรื่องอ้างอิงนี้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอ้างอิงที่ถูกต้องและสร้างเครือข่ายจิตอาสาเพื่อรณรงค์ในเรื่องจริยธรรมทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการอ้างอิงแก่เพื่อนร่วมงาน โดย Citation Guru ในกิจกรรมนี้หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการอ้างอิงตามหลักสูตร และพร้อมที่จะเป็นจิตอาสาถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวแก่เพื่อนร่วมงาน

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์หลักไว้ ๓ ประการ ได้แก่

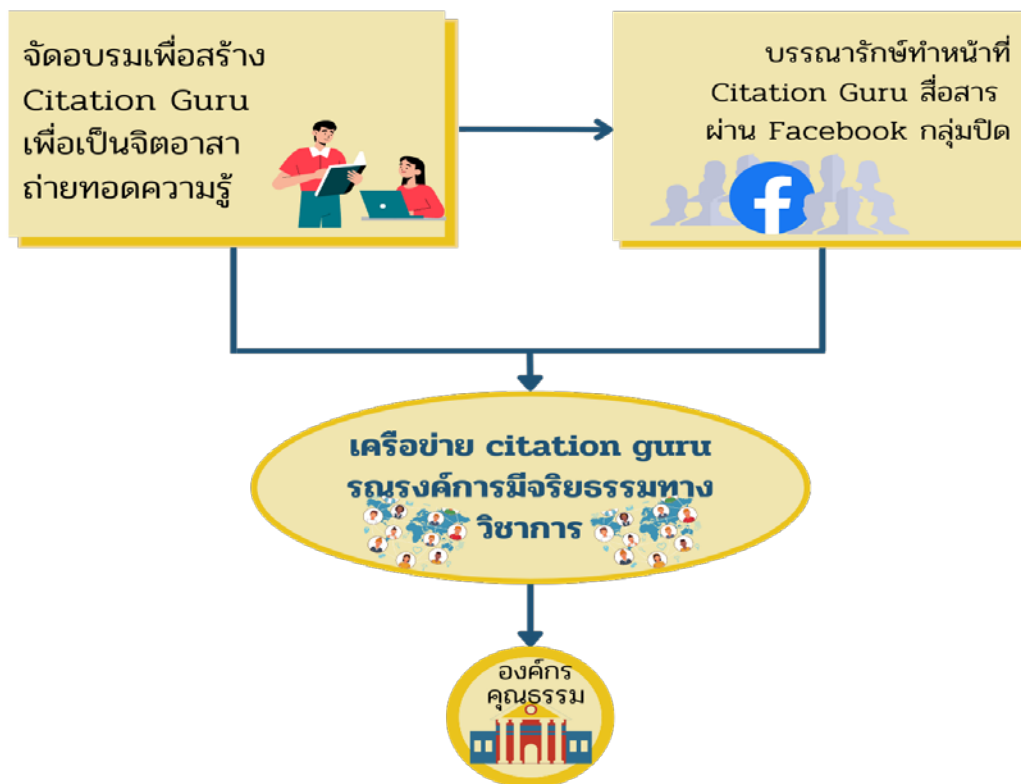
๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอ้างอิงที่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในคู่มือการจัดทำเอกสารวิชาการของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการอ้างอิงตามรูปแบบอื่น ๆ

๒. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดต่อให้กับเพื่อนร่วมงาน

๓. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นคุณค่าของจริยธรรมทางวิชาการ และเป็นการประชาสัมพันธ์รูปแบบการอ้างอิงของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นที่รู้จัก

โดยมีแนวคิดดังแผนภาพต่อไปนี้

กิจกรรม CITATION GURU ส่งต่อความรู้เรื่องอ้างอิง

กิจกรรมนี้ได้รับการอนุมัติจากเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการจัดกิจกรรม เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕ โดยได้กำหนดแผนการดำเนินการไว้เป็นระยะเวลา ๓ เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๕ ดังนั้นในเดือนกรกฎาคมจึงได้เริ่มวางแผนการทำงาน โดยเริ่มจัดทำแบบสำรวจความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของบุคลากรหอสมุดรัฐสภา ได้แก่ บุคลากรกลุ่มงานห้องสมุดและกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้พบปัญหาด้านความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเวลาดังกล่าว (มีผู้ยินดีเข้าร่วมกิจกรรม ๗ คน (จากทั้งหมด ๓๘ คน) แบ่งเป็นบรรณารักษ์ ๓ คน และเจ้าพนักงานธุรการอีก ๔ คน) จึงได้ขออนุญาตปรับวิธีการดำเนินการและการจัดกิจกรรมบางส่วน โดยปรับจากกิจกรรมคลินิกด้านการอ้างอิง Citation Clinic ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่ทำหน้าที่บริการทั้งหมดมาเป็น กิจกรรมการเป็นโค้ชด้านการอ้างอิง Citation Coach ที่ใช้บุคลากรเพียงจำนวนไม่มากแทน และได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักวิชาการในวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ได้เริ่มดำเนินการจัดกิจกรรม ใน ๒ ส่วน ได้แก่

๑. การจัดฝึกอบรมหลักสูตร Citation Guru จำนวน ๒ รุ่น ดังนี้

รุ่นที่ ๑ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา

รุ่นที่ ๒ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ นาฬิกา

๒. การเป็นโค้ชด้านการอ้างอิง (Citation Coach) โดยมีการสร้างช่องทางการสื่อสารของเครือข่าย Citation Guru ผ่าน เฟซบุ๊กกลุ่มปิด ชื่อ Citatation Guru (สพ) โดยมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นโค้ชคอยช่วยตอบคำถามในกลุ่ม ซึ่งกลุ่มดังกล่าวน่าจะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องตลอดไปในอนาคต

บัดนี้ ได้ดำเนินการกิจกรรมทั้ง ๒ ส่วนดังกล่าวเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว โดยสรุปผลการจัดกิจกรรมได้ดังนี้

กิจกรรมส่วนที่ ๑ การจัดฝึกอบรมหลักสูตร “Citation Guru” มีข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจากสำนักและกลุ่มงานต่าง ๆ ลงทะเบียนขอเข้าร่วมกิจกรรม (ทั้งผู้เข้าอบรมและผู้สังเกตการณ์) รวม ๑๕๑ คน แบ่งเป็น รุ่นที่ ๑ จำนวน ๗๗ คน และรุ่นที่ ๒ จำนวน ๗๔ คน ซึ่งสูงกว่ากลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้จำนวน ๑๒๐ คน จะเห็นได้ว่ามีผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนแต่มีความสนใจขอมาเข้ามาเป็นผู้สังเกตการณ์ เนื่องจากมีความสนใจในเรื่องอ้างอิงจนทำให้ต้องมีการขยายห้องในระบบ Zoom เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับรองรับกรณีที่มีคนผู้สนใจมากกว่าที่ประมาณการไว้ การอบรมแต่ละรุ่นจะการบรรยายผ่านโปรแกรม Zoom ใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง โดยมีนางสาวปริญญช คลอวุฒิวัฒน์ เป็นวิทยากรผู้บรรยาย มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับความหมายของ Citation Guru จริยธรรมทางวิชาการ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ้างอิง ความหมาย ประโยชน์ การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา บรรณานุกรม ขั้นตอนการอ้างอิงที่สามารถปรับใช้ได้ทุกระบบ การอ้างอิงตามรูปแบบสำนักวิชาการ ขั้นตอนการทำบรรณานุกรม การลงรายการบรรณานุกรมแต่ละประเภท พร้อมยกตัวอย่าง และแบบฝึกหัด นอกจากนี้ยังมีเปิดเวทีทัศน์บางส่วนของการบรรยายเรื่อง “จริยธรรมกับการคัดลอกผลงานทางวิชาการใช้อย่างไรไม่ละเมิดลิขสิทธิ์” โดย รศ.ดร.ทรงพันธ์ เจริญประยงค์ ประกอบการอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

โดยในแต่ละรุ่นจะมีการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม (เฉพาะกลุ่มเป้าหมายไม่รวมผู้สังเกตการณ์) ซึ่งสามารถสรุปผลคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

ทดสอบ ความรู้	จำนวนผู้ทำแบบทดสอบ		คะแนนเฉลี่ย (เต็ม ๑๐ คะแนน)		
	รุ่นที่ ๑	รุ่นที่ ๒	รุ่นที่ ๑	รุ่นที่ ๒	เฉลี่ยรวม ๒ รุ่น
ก่อนอบรม	๕๘	๕๗	๖.๙๗	๗.๒๖	๗.๑๑
หลังอบรม	๕๘	๕๓	๙.๕๑	๙.๕	๙.๕๑

จากคะแนนในตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้เข้าอบรมทั้งสองรุ่นที่เข้าร่วมทำการทดสอบได้คะแนนหลังการอบรมผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ทุกคนคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และส่วนใหญ่มีคะแนนเพิ่มขึ้นหลังการอบรม โดยหลังการอบรมรุ่นที่ ๑ มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูงถึง ๙.๕๑ รุ่นที่ ๒ มีคะแนนเฉลี่ย ๙.๕ ซึ่งเมื่อหาเฉลี่ยรวมทั้งสองรุ่นคือ ๙.๕๑ หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๕.๑๐ ซึ่งเป็นผลคะแนนที่สูงมาก ผลคะแนนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการอบรมดังกล่าวนี้ได้ประสบความสำเร็จ ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

นอกจากนี้ยังได้ให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมทำการประเมินผลการจัดกิจกรรม ซึ่งสามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

จำนวนผู้ตอบแบบประเมินในรุ่นที่ ๑ มี ๓๕ คน แบ่งเป็น สายวิชาการร้อยละ ๗๔.๓ และเป็นสายทั่วไปร้อยละ ๒๕.๗ รุ่นที่ ๒ มี ๓๖ คน เป็นสายวิชาการร้อยละ ๘๖.๑ และสายทั่วไปร้อยละ ๑๓.๙ จะเห็นได้ว่าผู้เข้าอบรมทั้งสองรุ่นส่วนใหญ่เป็นสายวิชาการ แต่ก็มีสายทั่วไปที่สนใจอยู่บ้างพอสมควร

สำหรับระดับความพึงพอใจในด้านวิทยากร (นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์) ทั้งด้านมีความรู้และประสบการณ์ในเนื้อหาที่บรรยาย ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจน และการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ผู้เข้าอบรมทั้ง ๒ รุ่น ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อวิทยากรระดับมากที่สุดในทุกด้าน รองลงมาคือพึงพอใจในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางด้านล่างนี้

ระดับความพึงพอใจด้าน	มีความรู้และประสบการณ์ในเนื้อหาที่บรรยาย	ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจน	การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น
เข้าอบรม			
รุ่นที่ ๑	มากที่สุด ๖๕.๗๑ %	มากที่สุด ๖๐ %	มากที่สุด ๖๘.๕๗ %
รุ่นที่ ๒	มากที่สุด ๖๑.๑๑ %	มากที่สุด ๖๓.๘๙ %	มากที่สุด ๗๒.๒๒ %

ระดับความพึงพอใจด้านการฝึกอบรมทั้งในเรื่องของ เนื้อหาของการอบรม ระยะเวลาในการอบรม และรูปแบบการจัดกิจกรรม พบว่าผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ทั้ง ๒ รุ่นมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และรองลงมาคือพึงพอใจในระดับมาก ดังรายละเอียดในตารางด้านล่างนี้

ระดับความพึงพอใจด้าน	เนื้อหาของการอบรม	ระยะเวลาในการอบรม	รูปแบบการจัดกิจกรรม
เข้าอบรม			
รุ่นที่ ๑	มากที่สุด ๕๗.๑๔ %	มากที่สุด ๔๘.๕๗ %	มากที่สุด ๕๗.๑๔ %
รุ่นที่ ๒	มากที่สุด ๕๘.๓๓%	มากที่สุด ๕๕.๕๖ %	มากที่สุด ๖๑.๑๑ %

ระดับความรู้ความเข้าใจผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า ผู้เข้าอบรมทั้งสองรุ่นส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจก่อนอบรมในระดับปานกลาง และส่วนใหญ่มีระดับความรู้หลังอบรมในระดับมาก จำนวนสูงสุดและรองลงมามีความรู้ความเข้าใจหลังอบรมในระดับมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจ	ก่อนอบรม	หลังอบรม
เข้าอบรม		
รุ่นที่ ๑	ปานกลาง ๕๔.๒๙ %	มาก ๖๐ % มากที่สุด ๔๐ %
รุ่นที่ ๒	ปานกลาง ๔๗.๒๒ %	มาก ๔๑.๖๗ % มากที่สุด ๔๐ %

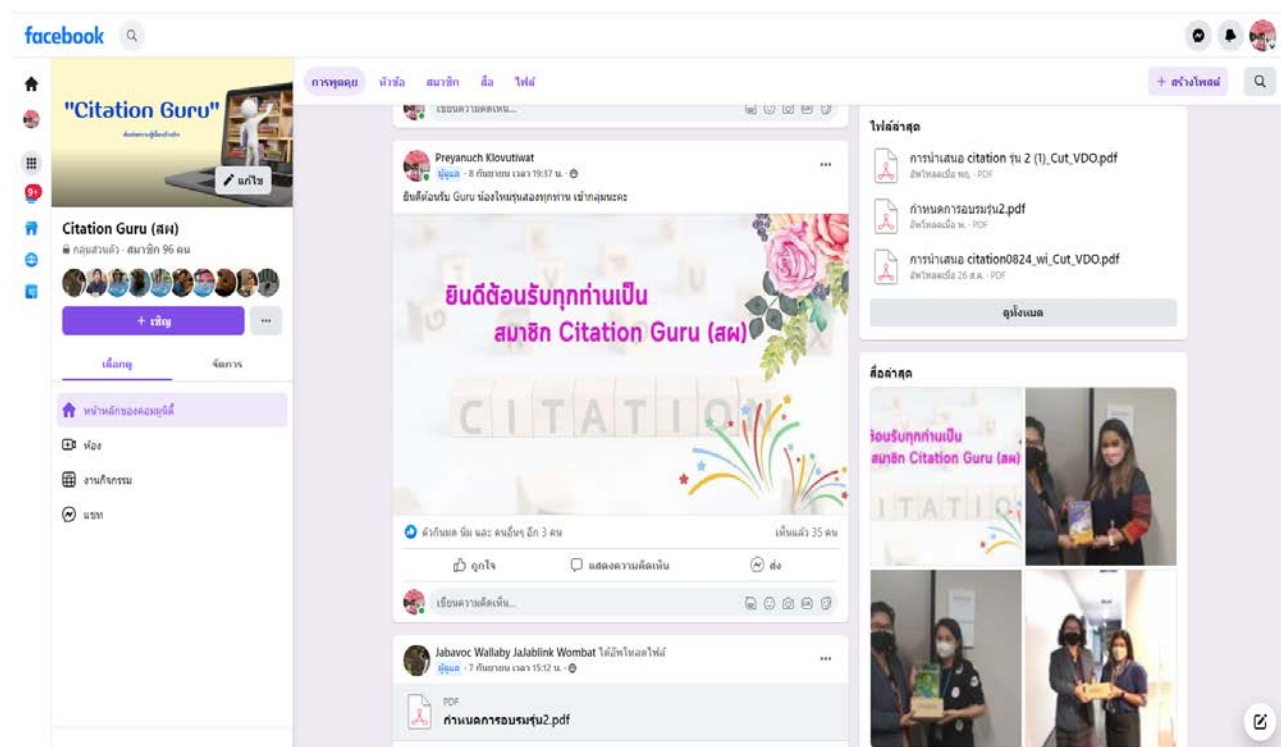
สำหรับด้านการประยุกต์ใช้ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่ในรุ่นที่ ๑ ตอบว่าสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้งาน และสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงานได้ในระดับมากที่สุด ในขณะที่รุ่นที่ ๒ ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่ตอบว่าสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้งาน และสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงานได้ในระดับมาก สูงที่สุด รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

การประยุกต์ใช้	สามารถนำความรู้ไปปรับใช้งาน	สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมงาน
เข้าอบรม		
รุ่นที่ ๑	มากที่สุด ๔๘.๕๗ % มาก ๔๐ %	มากที่สุด ๔๘.๕๗ % มาก ๔๕.๗๑
รุ่นที่ ๒	มาก ๕๒.๗๘ % มากที่สุด ๔๑.๖๗ %	มาก ๖๓.๘๙ % มากที่สุด ๒๕ %

จากการสังเกตพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมซักถามข้อสงสัยตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์มากควรมีการจัดอบรมลักษณะนี้อีกอย่างต่อเนื่อง และขอให้ยกตัวอย่างการอ้างอิงให้มากขึ้น โดยอาจมีการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมส่วนที่ ๒ การเป็นโค้ชด้านการอ้างอิง (Citation Coach) ได้มีการดำเนินการสร้างกลุ่มปิดในเฟซบุ๊ก ชื่อกลุ่ม Citatation Guru (สผ) ตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ และเริ่มเปิดรับสมัครเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมกลุ่ม รวม ๑๐๙ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕) สมาชิก

ซึ่งเป็นจิตอาสา หรือ Citation Guru ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการอ้างอิงแก่เพื่อนร่วมงาน จะสามารถเข้ามาสอบถามข้อสงสัยผ่านช่องทางนี้ โดยมีบรรณารักษ์จำนวน ๒ คน ทำหน้าที่เป็นโค้ชในการตอบคำถามต่าง ๆ และมีเจ้าพนักงานธุรการอีก ๓ คน ทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการประสานงานต่าง ๆ เช่น การส่งไฟล์งานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้ตามคำร้องขอ การมอบเกียรติบัตร การมอบรางวัล และการประสานงานกับบรรณารักษ์ เป็นต้น รวมทั้งสมาชิกในกลุ่มจะสามารถค้นหาไฟล์ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องและดาวน์โหลดไฟล์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น จากการสังเกตพบว่ากิจกรรมนี้ได้ผลตอบรับที่ดีจากสมาชิกในกลุ่ม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากสำนักงบประมาณของรัฐบาล ได้ขอเนาเอกสารประกอบการบรรยายไปถ่ายทอดในลักษณะ KM ให้เพื่อนร่วมงานในสำนักอีกด้วย ถือเป็นการส่งต่อความรู้เรื่องอ้างอิง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ (ระหว่างดำเนินการพบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางส่วนไม่มีเฟซบุ๊กจึงแก้ปัญหาโดยอนุโลมให้มีการสร้างไลน์กลุ่มเพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารของคนกลุ่มนี้แทนซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๑๐ คน)

ภาพแสดงหน้ากลุ่ม “Citation Guru (SM)” ในเฟซบุ๊ก

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง ๒ ส่วน คือ ผ่านการทดสอบหลังการอบรมได้คะแนน ๗๐% ขึ้นไป และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเฟซบุ๊กกลุ่มปิดหรือไลน์กลุ่ม จึงจะมีคุณสมบัติได้รับเกียรติบัตร เพื่อแสดงว่าเป็น “Citation Guru” อย่างสมบูรณ์ อันแสดงถึงความเสียสละเพื่อส่วนรวมจึงมาเป็นจิตอาสาเพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการเป็น “องค์กรคุณธรรม” ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย ทั้งนี้ มีผู้ได้รับเกียรติบัตรจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๑ คน ทั้งนี้ ผู้มีรายชื่อเข้าร่วมกิจกรรมบางส่วนจำนวน ๑๙ คนไม่ได้รับเกียรติบัตรเนื่องจากไม่ได้เข้าร่วมอบรมหรือไม่ได้อยู่อบรมจนจบ เนื่องจากติดภารกิจ และผู้ที่เข้าอบรมโดยประสงค์จะเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้นไม่สมัครใจเข้าร่วมเป็นสมาชิก Citation Guru ในเฟซบุ๊ก

นอกจากนี้คณะผู้จัดยังได้มีการสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม ทำแบบประเมินตนเองของทีมงาน และแบบประเมินของผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อนำความคิดเห็นและปัญหาไปปรับปรุงการดำเนินการต่อไป ผลการประเมินตนเองของทีมงาน พบว่าทีมงานทั้งหมดเห็นว่าการเตรียมงาน และการจัดกิจกรรมมีความสำเร็จมากทุกด้าน และทุกคนมีความภูมิใจในกิจกรรมนี้ ในขณะที่ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานก็เห็นว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จมากทุกด้าน และภูมิใจในการจัดกิจกรรมนี้เช่นกัน รวมทั้งข้อเสนอแนะว่า ควรติดตามผลความก้าวหน้าของกลุ่ม Citation Guru อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาต่อยอดเป็น Best Practice ต่อไป

ภาพการจัดกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตร "Citation Guru"

ประโยชน์และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม

- เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหอสมุดรัฐสภาในฐานะผู้แบ่งปันความรู้ที่น่าสนใจแก่บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง
- เป็นการประชาสัมพันธ์รูปแบบการอ้างอิงของสำนักวิชาการให้เป็นที่รู้จัก โดยในอนาคตเอกสารที่เผยแพร่ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติอาจเตรียมทำบรรณานุกรมเอกสารต่าง ๆ ตามรูปแบบสำนักวิชาการไว้ให้อัตโนมัติในลักษณะพร้อมใช้ (ในส่วนของคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติกำลังเริ่มดำเนินการ)
- ควรมีการสอดแทรกวัฒนธรรมการมีจริยธรรมในการใช้สารสนเทศผ่านกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- ควรมีการประสานงานกับสำนักสารสนเทศในการแก้ปัญหาเชิงเทคนิคเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ให้เกิดข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด
- ควรยกย่องผู้ที่มีความเสียสละเป็นจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องต่าง ๆ ของสำนักงานในทุกกรณี เพื่อเป็นกำลังใจให้คนมีจิตในการเป็นผู้ให้ อันเป็นการสนับสนุนความเป็นองค์กรคุณธรรมอย่างแท้จริง และจะนำไปสู่สังคมอุดมปัญญา